

Raadsbrief

Datum: 31 maart 2021
Behandeld door: Frits ten Bloemendal
Zaak: 2021-005834

Verzenddatum: 7 april 2021
Mailadres: frits.tenbloemendal@midden-groningen.nl
Portefeuillehouder: José van Schie

Onderwerp: Raadsbrief reactie wetsvoorstel Wat na Nul

Geachte leden van de raad,

Zoals u weet heeft het kabinet in 2018 besloten de winning van aardgas uit het Groningenveld af te bouwen en op termijn te stoppen. Hiervoor is destijds het jaartal 2030 genoemd. Inmiddels gaat de afbouw sneller dan destijds aangenomen en komt de sluiting van het Groningenveld steeds dichterbij.

In onze reacties, zienswijze en ook beroepsschriften op en tegen de winningsplannen en vaststellingsbesluiten die we de afgelopen jaren hebben gegeven, drongen we er ook telkens bij de minister op aan om niet alleen te besluiten dat de exploitatie van het Groningenveld wordt beëindigd, maar om dit ook wettelijk te regelen. Want dat is de enige manier waarop zekerheid wordt geboden dat een nieuw kabinet niet eenvoudig nieuwe besluiten kan nemen en de gaswinning weer opvoert.

Het wetsvoorstel “Wijziging Gaswet en Mijnbouwwet in verband met de beëindiging gaswinning Groningenveld”, ook wel de wet “Wat na nul” genoemd, regelt de wettelijke aanpassingen die nodig zijn om het veld definitief te sluiten. Tot 6 april 2021 was het mogelijk om te reageren op het wetsvoorstel. Wij hebben het wetsvoorstel, tezamen met de andere gemeenten, waterschappen, veiligheidsregio en provincie bestudeerd en hebben een gezamenlijke reactie op het wetsvoorstel ingediend. Bijgaand treft u deze reactie aan. Tevens treft u het betreffende wetsvoorstel en de memorie van toelichting als bijlage bij deze raadsbrief aan.

Waarom is dit wetsvoorstel?

Om het besluit tot afbouw van de gaswinning uit 2018 te effectueren, werd eerst de Wet minimaliseren gaswinning van kracht (16 oktober 2018). Hiermee werd wettelijk vastgelegd dat de winning uit het Groningenveld alleen maar mag plaatsvinden voor zover dat nodig is voor de

leveringszekerheid ('niet meer dan nodig'). Naar verwachting is vanaf april 2022 (wanneer de stikstoffabriek in Zuidbroek in werking treedt) geen gaswinning uit het Groningenveld meer nodig voor leveringszekerheid in een qua temperatuur gemiddeld jaar. Het Groningenveld is dan nog enige tijd nodig als reservemiddel (de eerste fase) en daarna kan het veld volledig gesloten worden (fase 2). De Wet 'Wat na nul' geeft het juridisch kader voor deze fasen. De wet is ook nodig omdat de rol van het Groningenveld binnen het Nederlandse gassysteem door de gewijzigde inzet verandert en dit zorgvuldig ingepast moet worden. De taken van GasTerra als verkoopkantoor van Groningengas worden overbodig en worden daarom geschrapt. Voor de duidelijkheid wordt opgenomen dat de dreigings- en risicoanalyse door een andere partij dan de vergunninghouder kan worden gedaan (lees: door TNO in plaats van NAM).

Twee fasen in de sluiting van het Groningenveld

De sluiting van het Groningenveld verloopt zoals gezegd in twee fasen.

Fase 1. Het Groningenveld als reservemiddel

In de eerste fase is het Groningenveld nog wel nodig als reservemiddel. Bijvoorbeeld voor periodes van extreme koude, of wanneer er meerdere calamiteiten tegelijk plaatsvinden, waardoor er een acute behoefte aan laagcalorisch gas ontstaat. De wet omschrijft deze calamiteiten.

Ook is een minimale inzet enige tijd nodig voor de back-up taken van Gasunie Transport Services (GTS). Het systeem moet operationeel blijven om in te kunnen springen in bijzondere situaties. Deze worden wettelijk vastgelegd. Om het systeem operationeel te houden is een minimale inzet nodig (de zogenaamde minimum flow). Dit is geen nieuw beleid. In de instemmings- en vaststellingsbesluiten van de afgelopen jaren stond elk jaar dat maximaal 1,5 miljard Nm³ voor back-up taken van GTS gewonnen mocht en mag worden. Omdat de behoefte vanwege de leveringszekerheid altijd hoger was, had deze minimum flow geen impact had op de hoogte van de winning.

In deze fase blijft het jaarlijkse proces van raming, operationele strategie, dreigings- en risicoanalyse, advisering door wettelijk adviseurs en vaststelling door de minister in stand. Wel zal dit plaatvinden in een vereenvoudigde manier, waarbij gekeken wordt of er over meerdere jaren analyses en strategieën kunnen worden opgesteld. Onze rol om als overheden advies te geven blijft in fase 1 echter gewoon intact, evenals de mogelijkheid om een zienswijze op het (ontwerp)vaststellingsbesluit in te dienen en hiertegen eventueel in beroep te gaan bij de Raad van State.

Fase 1 start naar verwachting in de loop van het gasjaar 2021-2022, er vanuit gaande dat de stikstoffabriek in Zuidbroek in april 2022 operationeel wordt. Voor het hierop volgende gehele gasjaar 2022-2023 is een benodigde minimumflow van 1,5 miljard Nm³ voorzien. In de gasjaren daarna loopt deze minimumflow af en zijn er minder productielocaties nodig. NAM is overigens al gestart met het ontmantelen van productielocaties.

Fase 2. Daadwerkelijke sluiting van het Groningenveld

In fase 2 wordt het Groningenveld daadwerkelijk gesloten. Er wordt dan geen gas meer gewonnen uit het Groningenveld, ook niet voor een minimum-flow. De vergunninghouder behoudt echter wel de zorgplicht om de nadelige gevolgen van gaswinning zoveel mogelijk te beperken. De wet legt

vast welke verplichtingen de vergunninghouder heeft om de ontwikkeling van de seismische veiligheid te monitoren en te analyseren. Als regio hebben wij er voortdurend op aangedrongen dat ook ná de sluiting de seismische risico's gemonitord en geanalyseerd blijven worden. Aan dit punt komt de minister met de wet tegemoet. Aan de zorgplicht is geen einddatum verbonden. De wet verandert de aansprakelijkheid voor schade of de verjaringstermijnen niet.

Zodra fase 2 in werking treedt, en er dus geen gas meer uit het Groningenveld wordt gewonnen, zal de minister ook geen vaststellingsbesluiten meer nemen en vervalt onze rol als wettelijk adviseur.

De start van fase 2 kan worden ingezet wanneer door maximale inzet van stikstof het ingevoerde hoogcalorisch gas omgezet wordt naar laagcalorisch gas en hiermee, door middel van inzet van gasopslagen, aan de leveringszekerheid kan worden voldaan, ook bij bijzondere omstandigheden. Zodra dit moment is bereikt laat de minister de wetswijziging voor fase 2 in werking treden en vervallen alle passages die te maken hebben met fase 1. Dit moment ligt naar verwachting tussen 2025 en 2028.

Analyse van het wetsvoorstel

De regio heeft de minister voortdurend gevraagd om wettelijk vast te leggen dat de gaswinning uit het Groningenveld wordt beëindigd. Het wetsvoorstel komt aan die wens tegemoet en borgt dat alle passages over winning uit het Groningenveld uit de Mijnbouwwet en Gaswet verdwijnen. Een eventueel nieuw kabinet moet beide wetten weer wijzigen om opnieuw gas uit het Groningenveld te kunnen gaan winnen. Alle haakjes in de bestaande wetgeving worden hiervoor nu verwijderd.

De wijziging borgt ook dat NAM als vergunninghouder de zorgplicht behoudt om nadelige gevolgen van gaswinning zoveel mogelijk te beperken en het borgt dat NAM een monitorings- en analyseverplichting houdt.

Het is van belang dat de minister zich maximaal inspant en blijft inspanssen om fase 1 zo snel mogelijk te starten en af te ronden. In die fase moet de minister zich blijven inspanssen om de nadelige effecten zo veel mogelijk te minimaliseren. Daarbij moet ook goed worden uitgelegd wat er gebeurt en waarom. Dit om te voorkomen dat het beeld ontstaat dat er wordt gezegd dat de winning is beëindigd, terwijl er nog steeds daadwerkelijk (een weliswaar minimale hoeveelheid) gas gewonnen wordt.

Reactie op het wetsvoorstel

Het wetsvoorstel komt tegemoet aan een punt dat wij al lange tijd maken, namelijk het wettelijk vastleggen van de sluiting van het Groningenveld. Daarom zijn we positief gestemd over dit wetsvoorstel. In een korte regionale reactie hebben wij dit verwoord. De reactie is namens de aardbevingsgemeenten ingediend door de provincie.

Met vriendelijke groet,
Burgemeester en wethouders van de gemeente Midden-Groningen

A. Hoogendoorn
Burgemeester

H.J.W. Mulder
Gemeentesecretaris